

МЕТОДОЛОГІЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Купенко Т.Ю. студентка ОКР „Магістр”, спец. „Облік і аудит”*

**Науковий керівник Дорогань Л.О., к.е.н., доцент*

Сучасний стан економічних відносин передбачає необхідність постійного моніторингу виробничих та економічних процесів на кожному підприємстві з метою дотримання оптимальних рівнів його фінансової стійкості. Зовнішнім проявом фінансової стійкості будь-якого підприємства є його ліквідність та платоспроможність. Неefективна діяльність підприємства, насамперед збиткова діяльність, призводить до зниження ліквідності та платоспроможності. З іншого боку, низька ліквідність та платоспроможність не дають можливості забезпечити безперерйне постачання ресурсів, що тягне за собою простої виробництва з усіма негативними наслідками. Крім того низька ліквідність підриває довіру до підприємства з боку банків, потенційних покупців та інших контрагентів, що значно знижує можливості залучення додаткових ресурсів та виходу з кризи. Тобто, низька ліквідність та платоспроможність, на фоні збиткової діяльності та недостатньої фінансової стійкості, становлять реальну загрозу існуванню підприємства. З цієї точки зору є зрозумілим актуальність та важливість теми.

Практика господарювання українських підприємств свідчить, що внаслідок несвоєчасних розрахунків та не виконання фінансових зобов'язань перед контрагентами, у них накопичилися великі обсяги заборгованостей. Дотримання розрахунково-платіжної дисципліни суб'єктами господарювання безпосередньо залежить від їх ліквідності (платоспроможності).

У короткостроковій перспективі критерієм оцінки фінансового стану підприємства є його ліквідність (платоспроможність), тобто спроможність своєчасно і в повному обсязі розрахуватися по короткострокових зобов'язаннях. Термін «ліквідний» передбачає безперешкодне перетворення майна в гроші. Ліквідність підприємства - це його спроможність перетворювати свої активи в гроші для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх строку. Відповідно до міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 13 — «Подання поточних активів та поточних зобов'язань» «Ліквідність підприємства — це його спроможність перетворювати свої активи на гроші для покриття всіх необхідних платежів». Таким чином, згідно наведено визначення, ключовим фактором що визначає рівень ліквідності, є проміжок часу необхідний для реалізації майна підприємства. Поняття «ліквідність» у фінансовій літературі є неоднозначним: деякі фахівці, з одного боку, ототожнюють платоспроможність з ліквідністю, а з другого – навпаки, наголошують на нетотожності. В. В. Ковальов та А. Д. Шеремет розглядаючи ліквідність, погоджуються з тим, що вона переважно характеризує наявність у підприємства «оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань». Ліквідність

підприємства можна оперативно визначити за допомогою коефіцієнтів ліквідності. Для ефективної оцінки ліквідності підприємства багато зарубіжних та вітчизняних науковців пропонують використовувати три основні показники: коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та загальний коефіцієнт ліквідності (коефіцієнт покриття).

Поряд з аналізом показників ліквідності підприємства важливе значення має дослідження ліквідності його балансу. Основне завдання аналізу ліквідності балансу – перевірити синхронність надходження і витрачання фінансових ресурсів, тобто здатність підприємства розрахуватися за зобов'язаннями власним майном у визначені періоди часу. Ліквідність балансу визначається ступенем покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення яких у кошти відповідає терміну погашення зобов'язань. Що швидше той чи інший вид активу може набрати грошової форми, то вища його ліквідність. Абсолютну ліквідність мають грошові кошти.

Аналіз ліквідності балансу полягає у порівнянні статей активу, що згруповані за ознакою ліквідності та розміщені в порядку спадання ліквідності, зі статтями пасиву, що згруповані за ознакою термінів погашення і розміщені в порядку збільшення строковості зобов'язань. Якщо при такому порівнянні активів вистачає, то баланс ліквідний і підприємство платоспроможне. У іншому випадку баланс неліквідний і підприємство вважається неплатоспроможним.

Підбиваючи все вищесказане, можна зробити висновок, що для забезпечення високого рівня ліквідності підприємства потрібно постійно здійснювати аналіз господарської діяльності, який полягає у вивченні балансу підприємства за активом та пасивом та його валюти, оцінці фінансових результатів і напрямків використання прибутку, а також виконання таких завдань як забезпечення підприємства необхідною кількістю оборотних засобів, виборі оптимальної структури капіталу та ефективних і раціональних напрямків його використання, розробка поточних і перспективних планів розвитку підприємства та здійснення контролю за їх виконанням.

Крім радикальних напрямів підвищення рівня ліквідності підприємства також потрібно проводити пошук внутрішніх резервів збільшення прибутковості господарської діяльності і досягнення беззбиткової роботи за рахунок більш повного використання виробничих потужностей підприємства, підвищення якості і конкурентноздатності товарів, раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, скорочення непродуктивних витрат і втрат. Основну увагу при цьому необхідно приділити питанням ресурсозберігання: впровадження прогресивних норм, нормативів і ресурсозберігаючих технологій, використання вторинної сировини, вивчення і впровадження передового досвіду в здійсненні режиму економії, матеріального і морального стимулювання працівників до підвищення продуктивності праці, що в своїй сукупності дасть позитивний вплив на фінансовий стан підприємства.